

Raadsvoorstel

Onderwerp:

Ontwerpbegroting RES NML 2026

portefeuillehouder: Marcel Roelofs

datum vergadering: 29 september 2025

zaaknummer: 0889414900

Samenvatting

Onderstaande teksten zijn regionaal afgestemd

De Regionale Energiestrategie Noord- en Midden Limburg (RES NML) werkt sinds januari 2025 samen in de centrumgemeenteregeling. Geheel in lijn met de gemaakte afspraken in deze regeling legt centrumgemeente Venlo de ontwerpbegroting ter advisering voor aan het college van B&W en aan de gemeenteraad.

Om de uitdagingen binnen de Regionale Energiestrategie Noord- en Midden Limburg (RES NML) de komende jaren het hoofd te kunnen bieden is een gelijkwaardige en continue samenwerking cruciaal. Structurele financiële middelen ondersteunen de toekomstbestendige RES NML samenwerking. Regionale samenwerking biedt kansen om menskracht en expertise te delen. Voor ons als kleinere gemeente met een beperkte personele bezetting is het van belang om plustaken te kunnen beleggen bij de Centrumgemeente. Investeren in een samenwerking werkt uiteindelijk versnellend. Samenwerking tussen maatschappelijke organisaties, inwoners, energiecoöperaties, netbeheerders, bedrijfsleven en overheden: lokaal, regionaal en landelijk. Ieder vanuit zijn eigen rol.

Voorstel

1. In te stemmen met de positieve advisering op de ontwerpbegroting 2026 RES NML

Toelichting raadsvoorstel

1. Aanleiding

De Regionale Energiestrategie Noord- en Midden Limburg (RES NML) werkt sinds januari 2025 samen in de centrumgemeenteregeling. Geheel in lijn met de gemaakte afspraken in deze regeling wordt door de centrumgemeente Venlo een ontwerpbegroting opgesteld en ter advisering voorgelegd aan het college van B&W en aan de gemeenteraad.

2. Doelstelling

Door positief te adviseren op deze ontwerpbegroting kan doorgepakt worden in de samenwerking binnen RES NML en daarmee ook in de energietransitie.

3. Uitgangssituatie

Op 3 juni 2024 heeft de gemeenteraad aan het college toestemming gegeven tot het treffen van een gemeenschappelijke regeling Centrumregeling RES NML. Naar aanleiding van deze centrumregeling wordt er conform artikel 17 van deze Centrumregeling een ontwerpbegroting voorgelegd aan het college van B&W en de gemeenteraad ter advisering.

4. Rol gemeente

Als gemeente Beesel nemen we actief deel aan de RES, zowel ambtelijk als bestuurlijk in verschillende gremia. De RES NML en voortgang erin is mede kaderstellend voor het nastreven van onze lokale doelen op energietransitie.

5. Toelichting

Onderstaande tekst is regionaal afgestemd

Om de uitdagingen binnen de Regionale Energiestrategie Noord- en Midden Limburg (RES NML) de komende jaren het hoofd te kunnen bieden is een gelijkwaardige en continue samenwerking cruciaal. Structurele financiële middelen ondersteunen de toekomstbestendige RES NML samenwerking. Regionale samenwerking biedt kansen om menskracht en expertise te delen. Voor ons als kleinere gemeente met een beperkte personele bezetting is het van belang om plustaken te kunnen beleggen bij de Centrumgemeente. Investeren in een samenwerking werkt uiteindelijk versnellend. Samenwerking tussen maatschappelijke organisaties, inwoners, energiecoöperaties, netbeheerders, bedrijfsleven en overheden: lokaal, regionaal en landelijk. Ieder vanuit zijn eigen rol.

Ontwerpbegroting

In de ontwerpbegroting gaan we in op de verdeling van de budgetten van de RES NML. De begroting van de RES NML is opgebouwd op basis van de te ontvangen middelen van de RES-partners en van het rijk. De rijksbudgetten voor 2026 zijn nog niet volledig bekend. Rond de zomer volgt hierover meer duidelijkheid. De verwerking van deze budgetten nemen we op in het jaarplan 2026. In dit jaarplan komt ook een definitieve begroting. Zowel colleges als gemeenteraden van de 15 RES NML gemeenten geven advies over deze begroting. Vaststelling vindt plaats door het portefeuillehoudersoverleg RES NML.

In deze ontwerpbegroting gaan we op hoofdlijnen in op de taken die worden opgepakt, in het jaarplan 2026 vindt een verdere concretisering plaats op basis van een planning en specifieke uitvoeringsactiviteiten. Dit jaarplan wordt in het portefeuillehoudersoverleg RES NML van oktober 2025 vastgesteld.

In de bijgevoegde begroting zijn de posten verder onderbouwd op basis van de taken zoals omschreven in de centrumregeling:

1. Regionale koers
2. Faciliteren besluitvorming regionale/provinciaal.
3. Monitoring en sturing
4. Kennisdeling en expertise
5. Accountmanagement en lobby
6. Financiële verantwoording
7. Werkprogramma en projecten

Toelichting op lasten

Personeel:

De personeelskosten zijn opgebouwd uit de personele kosten voor het programmamanagement. Verder bestaan deze uit ondersteunende kosten die gemeente Venlo maakt als centrumgemeente en een budget voor onvoorziene externe inhuur.

Basistaken:

In 2025 is er gewerkt aan de regionale energievisie. Dit document vormt de basis om te komen tot een uitvoeringsprogramma dat in 2026 verder vorm wordt gegeven. Onderdeel van dit uitvoeringsprogramma zijn kennissessies en stakeholderbijeenkomsten. Naar verwachting is de uitvoering van een Plan MER(Milieu Effect Rapportage)/ inpassing in het omgevingsbeleid ook onderdeel van dit programma. Verder vormt monitoring en sturing een van onze basistaken. Tot slot is er een separaat budget voor strategie en innovatie om onderzoek te verrichten naar nieuwe ontwikkelingen en deze kennis weer te delen in de regio.

Basispakket ontwikkelgroepen:

Programma duurzame warmte

Met de transitievisies warmte/en op termijn warmteprogramma's van de gemeenten als basis, vertalen we beleid naar concrete ondersteuning voor de uitvoering van de opgave. We werken samen met lokale partners om duurzame warmteoplossingen te realiseren. We pakken daarbij gezamenlijke vraagstukken op denk daar voor individuele warmteoplossingen aan groen gas en de uitrol van hybride warmtepompen, en voor collectieve warmteoplossingen aan de kansen voor (kleinschalige) warmtenetten op basis van verschillende warmtebronnen. We kijken daarbij ook naar de relatie met besparing.

Programma energiesysteem

Een decentraal energiesysteem is de ruggengraat van een veerkrachtige en duurzame toekomst. Het stelt lokale gemeenschappen in staat om de regie over hun eigen energievoorziening te nemen. Lokale keuzes staan centraal, waarbij we van onderop bouwen aan een betere, duurzamere wereld. Onder dit programma werken we ook in 2026 aan de uitrol van het decentrale energiesysteem en aan de infrastructuur door onze regio. Denk daarbij aan thema's als uitvoering geven aan energieopslag en omslag, verdere uitrol energiehubs en energiegemeenschappen, concretisering van opwek energie op rijksgronden, uitrol van het pMIEK (provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat) in onze regio en de uitrol van kansen voor waterstof.

Participatie en communicatie

Actieve betrokkenheid en heldere communicatie vormen de kern van onze opgave. We ondersteunen partners bij de ontwikkeling van energiegemeenschappen en lokaal eigendom. In 2026 gaan we aan de slag met een tool om energiegemeenschappen te ondersteunen. En versterken we de relatie met onze partners door concrete afspraken te maken hoe we elkaar kunnen versterken onder het uitvoeringsprogramma. We maken hierbij gebruik van ons online platform.

Energiebesparing

Energiebesparing blijft essentieel voor de energietransitie. De regio heeft een Coalition of the Willing opgezet, bestaande uit 11 gemeenten, om een Meerjarige Collectieve Ontzorgingsaanpak (MCO) te realiseren. Deze richt zich op het isoleren van 92.000 potentiële woningen, met als minimum 14.524 woningen, waarbij de nadruk ligt op kwetsbare huishoudens, zodat ook zij kunnen profiteren van lagere energiekosten en meer comfort. Hiervoor is bij de start van het project een meerjarenbegroting vastgesteld welke is toegevoegd. Ook wordt er gewerkt aan energiebesparing bij bedrijven, waarbij de ontwikkeling van energyhubs en samenwerking tussen bedrijven centraal staat.

Vooruitblik op de koers van 2026

We bevinden ons op een keerpunt waarbij zowel technische als maatschappelijke transities vereist zijn om de klimaatdoelen voor 2030 te behalen. We hebben meer duurzame energie en infrastructuur nodig om de klimaatdoelen te halen, waarbij we tegelijkertijd moeten zorgen dat energie betaalbaar en toegankelijk blijft voor iedereen. De schaarse ruimte moet slim worden gebruikt, waarbij rekening wordt gehouden met de kwaliteiten van de Limburgse leefomgeving. Daarnaast zien we dat er nieuwe marktmechanismen ontstaan en dat institutionele rollen verschuiven tussen overheid, netbeheerders en eindgebruikers door de decentralisatie van energie.

In Noord- en Midden Limburg zien we de opgaven rond de energietransitie niet als vraagstukken voor de toekomst. We zien ze als opgaven waar we vandaag een visie op moeten vormen, denk bijvoorbeeld aan hoe we concreet aan de slag gaan met stimuleren van coöperatieve vormen van groengas op basis van monomestvergisting. Hoe gaan we om met netcongestie en bedrijven die hierdoor geen aansluiting meer kunnen krijgen? Hoe geven we onze warmtetransitie vorm gelet op de kenmerken van onze regio, netcongestie en de inzet op voornamelijk individuele warmtebronnen? Wat is er met enige creativiteit nog wel mogelijk hoe geven we bijvoorbeeld toch in vulling aan collectieve warmteoplossingen die minder druk geven op het elektriciteitsnet? Welk antwoord geven we aan bedrijventerreinen die willen experimenteren met opwek en afname achter de meter? Hoe anticiperen we op de komst van de aanlanding van wind van zee en de DRC (Delta Rhine Corridor)? Welke kansen liggen er in opslag en omslag? Zijn er koppelkansen voor sectoren met overschot aan energie en sectoren waar energie nodig is? Wat is de rol van de energiegemeenschap in het toekomstige energiesysteem?

Coalitions of the willing (COW'S)

In 2026 kan op basis van verzoeken van partners gestart worden met nieuwe Coalitions of the Willings. Hierbij kan men gebruik maken van de kennis en expertise van de RES NML. De RES NML beschikt over gecertificeerde projectleiders die ook ingezet kunnen worden voor COW-projecten. Voor deze COW's wordt een separate begroting gemaakt, zoals nu ook bijgevoegd is voor de COW MCO NIP (Meerjarige Collectieve Ontzorging Nationaal Isolatie Programma).

a. Financieel

In de ontwerpbegroting wordt ingegaan op de verdeling van de budgetten van de RES NML. De benodigde middelen worden gefinancierd uit de beschikbare CDOKE-middelen van zowel RES NML alsmede elke gemeente afzonderlijk (vast bedrag per inwoner; € 2,60 inclusief jaarlijkse indexatie). Conform artikel 16.5 van de Centrumregeling worden te veel ontvangen gelden terugbetaald aan de gemeenten. De voortzetting van de CDOKE-middelen voor 2026 zijn nog niet volledig bekend. Rond de zomer volgt hierover meer duidelijkheid. De verwerking van deze budgetten wordt opgenomen in het jaarplan 2026. In dit jaarplan komt ook een definitieve begroting.

MCO (Meerjarige Collectieve Ontzorging)

In de bijgaande begroting is ook het MCO-budget zichtbaar. In het collegebesluit van 5 november 2024 zijn de budgetten van de MCO-aanpak door het college vastgesteld. Dit betreft in totaal € 472.000 voor Beesel wat gefinancierd wordt vanuit de SpUk LAI (Landelijke Aanpak Isolatie).

b. Juridisch
n.v.t.

c. Risico's
n.v.t.

6. Visie Blij in Beesel

De RES NML vormt één van de belangrijke projecten die in de Duurzaamheidsvisie van onze gemeente zijn opgenomen, zowel op het vlak van opwekken van hernieuwbare energie als het besparen van energie. Inbreng in de RES sluit aan bij de uitgangspunten voortkomend uit onze toekomstvisie Blij in Beesel. In BiB geeft de samenleving aan wat zij belangrijk vindt. Dat is vertaald in kernwaarden zoals focus, lef en draakkracht en bijbehorende uitgangspunten in onze duurzaamheidsvisie. Deze uitgangspunten zijn ook vanzelfsprekend in het kader van de RES NML.

7. Toegankelijkheid

Uitgangspunt van de RES is, evenals van lokaal beleid rond energietransitie dat iedereen mee moet kunnen doen.

8. Duurzaamheid

De ontwerpbegroting RES NML 2026 biedt middelen om ook komend jaar regionaal bij te dragen aan duurzame doelen wat betreft opwekking hernieuwbare energie en besparing en warmte.

Bijlagen

1. Ontwerpbegroting 2026 RES NML en meerjarenbegroting MCO